

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya YANIK* tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Muazzez ORHAN IŞIK
Van Milletvekili

Türkiye’de asgari ücret 5 bin 500 TL düzeyinde iken; “dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapması gereken aylık gıda harcaması tutarı olarak ifade açıklık sınırı, 6 bin 840 TL olarak açıklanmıştır. Gıda harcaması ile birlikte giyim, konut, kira, elektrik, su, yakıt, ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçlar için yapılması zorunlu diğer aylık harcamaların toplam tutarı olarak ifade edilen yoksulluk sınırı ise 22 bin 280 TL olarak açıklanmıştır. Sabit ücretle çalışanların aldıkları ücretler resmi verilerle 3 haneli olmaya çok yakın olan enflasyona ezdirilmiştir. Son iki yıl içerisinde üretici enflasyonu resmi olarak tek haneden 3 haneye fırlamıştır. Bir yıl içinde dolar kuru 8-9 TL bandından 18 TL bandına yükselirken akar-yakıt fiyatları ise 7-8 TL bandından 20-30 TL bandına yükselmiştir. Kur şokları ve enflasyon toplumun büyük kesimi için derin bir yoksulluğa neden olurken yoksul ve işsiz hanelerdeki öğrenciler için de çok büyük sıkıntılara yol açmaktadır.

Derinleşen ekonomik kriz nedeniyle kırtasiye ürünlerine yapılan fahiş zamlar, servis ücretlerindeki artış, gıda ve okul kıyafeti fiyatlarındaki artış çocuklarını okula gönderen aileleri zora sokmaktadır. Eğitim Sen Van Şubesinin kamuoyuna duyurduğu açıklamaya göre yaşanan ekonomik kriz nedeniyle özellikle ortaokul çağı ve sonrasında okul terk oranları önceki yıllara göre artıyor. Milli Eğitim İstatistikleri örgün eğitim verilerine göre de 5-17 yaş grubunda olan 1 milyon 201 bin çocuğun okul kaydı bulunmamaktadır. Sığınmacılarla oranın daha da yükseldiği ifade edilmektedir. Her geçen dönem açık öğretim ve mesleki eğitimdekilerle, örgün eğitimden uzak kalan çocuk sayısı artmaktadır. Geçen yıl 14-17 yaş aralığında açık öğretime kayıtlı 1 milyon 585 bin civarında kişi varken, bu sene sayının yaklaşık 1 milyon 738 bine yükselmiştir. Ülkede okul çağında olup okul kaydı olmayan yaklaşık 4 milyon çocuğun olduğu, 2 milyona yakın çocuğun da kaydı olmasına rağmen devam etmediği/edemediği kamuoyuna yansımıştır. Açık ortaokul ve açık liselerin yaygınlaşmasının, çocuk işçiliğinin ve çocuk yaşta evlendirmelerin önlenmemesinin okul devamını düşüren diğer faktörler olduğu ve bu faktörlerin ekonomik krizle birlikte arttığı

ifade edilmektedir. Mesleki eğitim ve çıraklık adı altında çocuk emeği sömürüsünün de gittikçe arttığı, çocukların bu nedenle de okulu terk etmek zorunda kaldığı ifade edilmektedir. Aileleri veya yaşadıkları hanelerin ekonomik geliri düşen öğrencilerin çok cüzi ücretlerle çalıştırılmaya yöneltildiği, staj, çıraklık ve benzeri adlar altında bu durumun meşrulaştırıldığı bilinmektedir.

Okul terkinde etkili diğer bir faktörün de sınavlar olduğu ifade edilmektedir. Sınav merkezli eğitim sisteminde hem sınavlara yönelik şaibe ve çalıntı iddiaları hem de sınava hazırlanma amacıyla etüt-dershane sisteminin pahalı olması öğrencileri ve ailelerini bezdirmektedir. Birçok öğrenci sınavlardan umudu kesmekte ve birçok aile finanse edemediği için çocuklarını etüt ve dershanelere gönderememektedir. Veli-Der'in kamuoyuna açıkladığı verilere göre "Okul açılırken yapılan kırtasiye ve kıyafet masrafı dışında aylık olarak bir çocuğun yol, beslenme ve okul dönemindeki masrafı en az 2500 TL olarak gerçekleşmektedir. Özellikle açlık sınırı altındaki ailelerin çok zorlandığı ve çocuklarını okula göndermekte güçlük çektiği bilinmelidir. Aile ve Sosyal Politikalar, Çalışma ve Sosyal Güvenlik ve Milli Eğitim bakanlıklarının eğitim hakkının uygulanması, çocuk emeği sömürüsünün önüne geçilmesi ve gelecek kuşakların korunması için acil bir destek ve koruma programı uygulaması gereklidir.

Bu bağlamda;

- 1) Türkiye'de 5-17 yaş grubunda olup öğrenci olan kişi sayısı kaçtır? Bu kişilerin örgün eğitim düzeylerindeki dağılımı cinsiyete göre nasıldır?
- 2) Türkiye'de 5-17 yaş grubunda olup örgün eğitimde olmayan öğrenci sayısı kaçtır? Bu kişilerin ne kadarı hiçbir eğitim kurumunda kayıtlı değildir? Kayıtlı olmayanların cinsiyet dağılımı nedir? Kayıtlı olanların ne kadarı açık öğretim okullarına kayıtlıdır?
- 3) 2022-2023 eğitim öğretim yılında okul kaydı yapıp ilk ay okula devam etmeyen öğrenci sayısı kaçtır? Bu devamsızlığın nedenleri üzerine bakanlığınızın yaptığı bir araştırma mevcut mudur?
- 4) 2021-2022 eğitim-öğretim yılında okul kaydı yapıldığı halde ekonomik nedenlerle okulu terk eden öğrenci sayısı kaçtır? Bu kişilerin cinsiyet dağılımı nedir? Bu konuda terklerin önlenmesi amacıyla bakanlığınız öğrencilere ve ailelerine hangi destekleri sunacaktır?
- 5) 2022-2023 eğitim öğretim yılında örgün ve açık eğitime kayıtlı öğrencilerin ortalama hane gelirlerine dair bakanlığınızın yaptığı bir araştırma mevcut mudur? Kaç öğrencinin hane geliri açlık sınırının altındadır?
- 6) Türkiye'de Kaç öğrencinin velisi/ebeveyni işsizdir, asgari ücret altında bir ücretle çalışandır veya asgari ücretle çalışandır? Açlık sınırının altında, işsiz ve yoksul velileri olan öğrencilere yönelik sunulan sosyo-ekonomik destekler nelerdir?
- 7) 2022-2023 eğitim-öğretim yılında örgün ve açık öğretimde kaydı olmasına rağmen "çalıştırılan çocuk sayısı" kaçtır? Bu kapsamda çocuk işçiliğinin önüne geçilmesi amacıyla bakanlığınızın yürüttüğü çalışmalar nelerdir?
- 8) 2022-2023 eğitim öğretim yılında okula kaydı olduğu halde haftanın en az bir günü okula düzenli bir şekilde devamsız kalan öğrenci sayısı kaçtır? Bu çocuklardan kaç stajyer, çırak, işçi, vb. adlar altında işletmelerde çalıştırılmaktadır?

- 9) 2022-2023 eğitim-öğretim yılında ortaokul 4. Sınıf ve lise 4. Sınıf öğrencisi olmasına rağmen herhangi bir etüt merkezine veya dershaneye devam etmeyen öğrenci sayısı kaçtır? Bu kişilerin etüt merkezi veya dershaneye gitmememe nedenlerine dair bakanlığınızın yaptığı bir araştırma mevcut mudur?
- 10) 2022-2023 yılı itibariyle örgün eğitimde ilkokulu bitirip örgün eğitimde ortakokula devam etmeyen ve örgün eğitimde ortaokulu bitirip örgün eğitimde liseye devam etmeyen öğrenci sayısı kaçtır? Örgün eğitimde devamsızlık yapan öğrencilerin cinsiyet dağılımı nedir? Örgün eğitimde devamsızlık ve terk nedenleri üzerine bakanlığınızın yaptığı bir araştırma mevcut mudur?
- 11) Ekonomik kriz nedeniyle okul terk oranlarının artmaması amacıyla bakanlığınız hangi tedbirleri uygulamaya koyacaktır?